

PROGRAMA ANALITICĂ / FIȘA DISCIPLINEI

2016-2017

Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Științe ale educației
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	Comunicare Didactică

1. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ETICA EDUCAȚIEI ȘI FORMĂRII				
Titularul activităților de curs	Conf. dr. Daniela JEDER				
Titularul activităților de seminar	Conf. dr. Daniela JEDER				
Anul de studiu	II	Semestrul	2	Tipul de evaluare	C
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DAP
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DA

2. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	2	Curs	1	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	28	Curs	14	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	10
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	10
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	10
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități:	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	30
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	75
Numărul de credite	5

3. Precondiții

Curriculum	Pedagogie, Psihologie
Competențe	-

4. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	1. PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, filme didactice, materiale suport.	
Desfășurare aplicații	Seminar	2. PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale suport pentru aplicații, fișe de lucru .
	Laborator	-
	Proiect	-

5. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea unui management etic al carierei în vederea performanțelor profesionale și instituționale - Elaborarea și implementarea de strategii etice de prevenire și soluționare a situațiilor educaționale și instituționale dificile - Aplicarea normelor și principiilor etice și deontologice în construirea și derularea cercetărilor empirice.
-------------------------	--

Competențe transversale	- Înțelegerea, implementarea și respectarea codurilor de etică și integritate profesională în cadrul instituției în care profesază.
-------------------------	---

6. Obiectivele disciplinei

Obiectivul general al disciplinei	- Dezvoltarea unui set de competențe etice și deontologice specifice, în scopul practicării unui management profesional și instituțional de calitate.
Obiective specifice	<p>O1 să proiecteze strategii de dezvoltare și eficientizare a instituției școlare, valorificând principiile și metodologiile etice și deontologice.</p> <p>O2 să analizeze practici educative discutabile din perspectiva normelor și standardelor etice și deontologice.</p> <p>O3 să propună strategii de combatere a faptelor, atitudinilor, comportamentelor, acțiunilor incompatibile cu etica și deontologia profesiei de cadru didactic/ consilier /psiholog școlar.</p> <p>O4 să ia decizii etice legale, oportune, eficiente în situații educaționale/ instituționale dificile;</p> <p>O5. să aplice etica în cercetare, utilizând metodele și mijloacele specifice pentru prevenirea abaterilor etice în cadrul cercetărilor.</p> <p>O6. să propună cercetări etice prin evitarea greșelilor din punct de vedere moral.</p>

7. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<p>1.Fundamente ale eticii educației și formării -<i>Delimitări conceptuale - etică, morală, moralitate, deontologie, educație, formare.</i> -<i>Etică și deontologie - incursiuni teoretice:</i> -<i>Teorii etice - teorii ale virtuții, utilitariste, deontologice</i> -<i>Etica normativă, etica aplicată, etică profesională</i> -<i>Etica educației și formării</i></p>	2 ore	Prelegerea, conversația euristică; problematizarea	
<p>2. De la morală la moralitate -<i>Conceptul de nivel al moralității – perspective etice,</i> -<i>Teorii psihologice ale moralității: Jean Piaget, L. Kohlberg, C. Giligan, M. Swainson, N. Bull</i> -<i>Structuri triadice ale moralității</i> -<i>De la nivelurile moralității la niveluri ale educației morale</i> - <i>Personalitate morală- valori morale</i></p>	2 ore	Prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată	
<p>3. Etica educației și formării - standarde pentru profesia didactică -<i>Etică și deontologie pedagogică - delimitări conceptuale</i> -<i>Morală și individ. Morală și societate. Morală și profesie</i> -<i>Binele - valoarea etică supremă. Datoria morală – categorie referențială a deontologiei</i> -<i>Virtuți și responsabilități ale cadrului didactic</i> -<i>Standarde deontologice pentru profesia didactică</i></p>	4 ore	Prelegerea intensificată problematizarea dezbateră	
<p>4. Elemente etice și neetice în pedagogia practică -<i>Didactogenia</i> -<i>Delimitări conceptuale</i> -<i>Factori declanșatori ai didactogeniei</i> -<i>Consecințe ale didactogeniilor asupra elevilor</i> -<i>Violența în școală /Principiul nonagresivității</i> -<i>Minciună versus simulare în activitatea educativă</i> -<i>Dimensiuni etice și neetice ale persuasiunii</i> -<i>Etica predării și etica evaluării</i></p>	4 ore	Expunere, conversația, descoperirea dirijată problematizarea	

<p>-Conflicte asociate evaluării școlare – modalități de prevenire:-Microviolența în evaluarea didactică/De ce apare „teroarea față de creionul roșu”?/Efectul Pygmalion în școală.</p>			
<p>5.Elemente etice si neetice în pedagogia practică -Stereotipuri în școală -Fenomenul "preferatul/ favoritul profesorului" -Mecanisme ale duplicității în educație -Modalități de susținere/întreținere a toleranței și înlăturare a discriminării -Mobbing-ul sau psihoteroarea la locul de muncă -Despre "gestionarea greșită a puterii"</p>	2 ore	Prelegerca intensificată metode și tehnici pentru dezvolt. gândirii critice	
<p>6.Etică și Integritate academică -Etica și integritatea academică -Despre cultura integrității -Ghidul profesorului în etică și integritate academică -Legislație în domeniul educației: -Necesitatea cunoașterii legislației în domeniul educației -Norme de conduită a profesorului/ aspecte deontologice -Drepturi și obligații ale personalului didactic</p>	2 ore	Metode interactive problematizarea, studiul de caz	
<p>7. Repere ale un cod deontologic pentru profesia didactică -Codul deontologic – istoric -Argumente pentru un cod deontologic al profesiei didactice -Elemente de analiză a unui cod deontologic -aspecte concrete legate de respectarea legilor și regulamentelor; anticorupție; condițiile de muncă echitabile; conflictele de interese; confidențialitate etc.</p>	2 ore	Prelegerea intensificată, problematizarea, dezbateră	
<p>8. Decizii etice în spațiul educativ -Dileme etice în educație -Decizie etică și acțiune în învățământ -Repere și resurse pentru luarea deciziilor etice -Managementul etic al instituției școlare</p>	2 ore	Prelegere, conversația, dilema morală	
<p>9. Etica cercetării în educație -Cercetarea în educației și matricea sa etică -Provocări etice în elaborarea și implementarea proiectului de cercetare - Consimțământul informat în cercetarea care implică subiecți umani -Etica publicării în jurnale de specialitate</p>	2 ore	Prelegerea intensificată conversația, problematizarea	
<p>10. Curs sinteză</p>	2 ore	Metode interactive Feed-back al cursului	
<p>Bibliografie curs</p>			
<ul style="list-style-type: none"> • Albulescu, Ioan, 2008, <i>Morală și educație</i>, Editura Eikon, Cluj-Napoca, • Aristotel, 1988, <i>Etica nicomahică</i>, Editura Științifică și Enciclopedică, București. 			

- Bauman, Zygmunt, 2000, *Etica postmodernă*, Editura Amarcord, Timișoara.
 - Boncu Stefan, Cristian Ceobanu, coordonatori, 2013, *Psihosociologie școlară*, Collegium Polirom.
 - Bunescu, Gh. ,1998, *Scoala și valorile morale*, E.D.P., București.
 - Campbell, Elizabeth, 2003, *The Ethical Teacher*, Open University Press Maidenhead · Philadelphia.
 - Cozma Carmen, 1997, *Elemente de etică și deontologie*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași;
 - Cucos Constantin, 1997, *Minciună, contrafacere, simulare*, Editura Polirom, Iași.
 - Gheațău , Roxana, 2013, *Etica profesiei didactice*, Editura Univ. Al.I. Cuza, Iași.
 - Gheațău , Roxana, 2011, *Codul deontologic al profesiei didactice*, Editura Sedcom, Iași.
 - Enăchescu Constantin, 2008, *Tratat de psihologie morală*, Editura Polirom, Iași.
 - Iosifescu, St. 2005, *Duplicitate și educație morală*, Editura Aramis, București.
 - Jankélévitch, V. , 1997, *Paradoxul moralei*, Ed. Humanitas, București.
 - Jeder Daniela 2006, *Niveluri ale moralității și educației morale*, E.D.P., București.
 - Kant, Imm., 1972, *Critica rațiunii practice*, Editura Științifică, București.
 - Lipovetsky, Gilles, 1996, *Amurgul datoriei*, Editura Babel, București.
 - Maxim, Sorin Tudor, 2000, *Responsabilitatea morală*, Mușatinii, Suceava.
 - Mândăcaru, Virgil, 1998, *Etică pedagogică*, Ed. Universității din Chișinău.
 - Mîroiu, Mihaela, 2001, *Introducere în etica profesională*, Editura Trei, Iași.
 - Morar, Vasile, 2004, *Moralități elementare*, Editura Paideia, București.
 - Mureșan, Valentin 2009, *Managementul eticii în organizații*; Editura Universității din București, București.
 - Mureșan, Valentin, *Etica și asigurarea calității*, materialul poate fi consultat la adresa http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Revista_QAR/Septembrie_2010/Muresan.pdf
 - Muntean A, Munteanu A, 2011, *Violență, Traumă, Reziliență*, Editura Polirom, Iași.
 - Pleșu, Andrei, 1994, *Minima moralia* Editura Humanitas, București.
 - Resnik, D. B. (2015). What is ethics in research and why is it important? National Institute of Environmental Health Sciences. Disponibil la https://www.ei-ie.org/en/detail_page/4655/professional-ethics la: <https://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/index.cfm>
 - Sandu A., Popoveniuc B.(Coords.), 2018, *Etică și integritate în educație și cercetare* București, România: Tritonic.
 - Singer P. (coord.), *Tratat de etică*, *Tratat de morală*, Editura Polirom, Iași.
 - Zlate, Mielu, 2007, *Tratat de psihologie organizațională*, Editura Polirom, Iași.
 - Roger Crisp; Michael Slote (editori). *Virtue Ethics*. Oxford: Oxford University Press, 1997;
 - Trevino Linda; Youngblood Stuart. „Bad apples in bad barrels: A causal analysis of ethical decision-making behavior”. În: *Journal of Applied psychology*, 1990, nr. 75(4), pp. 378-385
- ***UNESCO, 2011. *Casebook on Human Dignity and Human Rights. Social and Human Sciences Sector Ethics Education Programme, Paris: UNESCO.*
- ***Wassenaar, D.R. & Mamotte, N., 2012. *Ethical Issues and Ethics Reviews in Social Science Research. In The Oxford Handbook of International Psychological Ethics. Oxford Handbooks Online.*

Seminar	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1.Seminar introductiv – prezentarea tematicii, bibliografiei, a sarcinilor de lucru; Etica și integritate academică și profesională - Importanță și semnificații.	2 ore	explicația, conversația	Roger Crisp; Michael Slote (editori). <i>Virtue Ethics</i> . Oxford: Oxford University Press, 1997, pp.23-123 Peșu, A. 1994, <i>Minima Moralia</i> , Editura Humanitas, București.
2. Teorii etice în raport cu practica profesională Aplicații. Binele - valoarea etică supremă. Datoria morală – categorie referențială a	4 ore	explicația, conversația, dezbateră problematizarea	Campbell, Elizabeth, 2003, <i>The Ethical Teacher</i> , Open University Press Maidenhead · Philadelphia, pp.23-143.

deontologiei. Responsabilitatea cadrului didactic			- Sava F. A. <i>Didactogenia – concept și evoluție</i> // în Șt. Boncu, C. Ceobanu (coord.). <i>Psihosociologie școlară</i> / Iași: Editura Polirom, 2013. – pp. 210 – 230. Iosifescu, St. 2005, <i>Duplicitate și educație morală</i> , Editura Aramis, București.
3. Elemente etice în praxisul pedagogic – Etica predării Persuasiune/manipulare, Minciună/Contrafacere etc. Aplicații	4 ore	conversația, studiul de caz problematizarea	M Cocoroadă, 2007, <i>Evaluare și microviolență în mediul școlar. Relații, prevenție și intervenție (proiect)</i>
4. Elemente etice în praxisul pedagogic – Aplicații: Deontologia evaluării	4 ore	descoperirea dirijată studiul de caz exercițiul,	Zlate, Mielu <i>Mobbing-ul sau psihoterapia la locul de muncă</i> , 2007, <i>Tratat de psihologie organizațională</i> , Editura Polirom, Iași. Pp.626- 640; p.640-651. Cucos, C., 1997, <i>Minciună, contrafacere, simulare</i> , Polirom, Iași. Iosifescu V, 2005, <i>Duplicitate și educație morală</i> , Editura Aramis. Pp. 23-56, pp 56-74
5. Elemente etice în praxisul pedagogic – Studii de caz.	2 ore	dezbateră problematizarea studiul de caz jocul de rol	LEN 2011 https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2017/legislatie%20MEN/Legea%20nr.%201_2011_actualizata2018.pdf Codul de etică www.edu.ro Codul de etică usv poate fi consultat http://www.etica.usv.ro/pagini/CARTA%20USV%202019-extras%20Codul%20de%20etica.pdf
6. Legislație în domeniul educației Codul de etică profesională Studiu de caz.	4ore	problematizarea studiul de caz dezbateră studiul de caz	Resnik, D. B. 2015, What is ethics in research and why is it important? National Institute of Environmental Health Sciences. Disponibil la https://www.ei-ie.org/en/detail_page/4655/professional-ethics la: https://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/index.cfm
7 Etica cercetării în educație Studii de caz	4 ore	explicația, studiul de caz problematizarea	<i>Ghd de etică și integritate în educație și cercetare</i> (usv) (vezi Classroom) Broșura (usv) Plagiatul (vezi Classroom)
8.Scrierea academică . Plagiatul	2 ore		
9 Seminar sinteză	2 ore	explicația, studiul de caz problematizarea explicația dezbateră problematizarea	

Bibliografie seminar:

- Boncu Stefan, Cristian Ceobanu, coordonatori, 2013, *Psihosociologie școlară*, Collegium Polirom.
- Cățineanu, Tudor., 1982, *Elemente de etică*, vol. I, Editura. Dacia, Cluj-Napoca.
- Campbell, Elizabeth, 2003, *The Ethical Teacher*, Open University Press Maidenhead · Philadelphia, pp.23-143.
- Cozma Carmen, 1997, *Elemente de etică și deontologie*, Editura.Universității Al. I. Cuza, Iași.
- Cucos Constantin, 1997, *Minciună, contrafacere, simulare*, Editura Polirom, Iași.
- Iosifescu Viorel, 2005, *Duplicitate și educație morală*, Editura Aramis, București.
- Maxim, S.T, 2000, *Responsabilitatea morală*, Editura Mușatinii, Suceava.
- Mândăcaru, Virgil, 1998, *Etică pedagogică*, Editura Universității din Chișinău.
- Melrose Regalena, 2012, *Elevii problemă, Trauma și eșecul școlar*, Editura TREI
- Miroiu, Adrian (coord.), 1995, *Etica aplicată*, Editura. Alternative, București.
- Miroiu, Mihaela, 2001, *Introducere în etica profesională*, Editura Trei, Iași.
- Morar, Vasile, 2004, *Moralități elementare*, Editura Paideia, București.
- Poenaru, R., Sava F., 1998, *Didactogenia în școală*, Editura Danubius, București.
- Resnik, D. B. 2015, What is ethics in research and why is it important? National Institute of Environmental Health Sciences. Disponibil la https://www.ei-ie.org/en/detail_page/4655/professional-ethics
la:<https://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/index.cfm>
- Singer P. (coord.), *Tratat de etică, tratat de morală*, Polirom, Iași.
- Stan, Emil., 1999, *Profesorul între autoritate și putere*, Editura Teora, București.

- Vlăsceanu, M., (1993) *Psihosociologia educației și învățământului*, Editura Paideia, București.
- *** *Ghid de etică și integritate în educație și cercetare (USV)*
- *** *Broșură Plagiatul (USV)*
- *** LEN 2011 https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2017/legislatie%20MEN/Legea%20nr.%201_2011

1. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din țară și străinătate, a așteptărilor și evaluărilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, ISJ Neamț; ISJ Botoșani.

2. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Portofoliu didactic 	Prezentării unor strategii de soluționare și luare a deciziei etice în cazul unei situație educative/instituționale dificile dată.	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentări, intervenții, implicare/contribuții; 	- Nota de la seminar va fi media notelor obținute ca urmare a: - Prezentării analizei și interpretării unei cercetări empirice date, apelând la cadrele de evaluare etice cunoscute; -Intervenții active în cadrul seminarului.	50%
Laborator	-	-	-
Proiect	-	-	-

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru promovarea disciplinei:

Nota finală ca medie ponderată să fie minim 5 – notele la testul docimologic, respectiv nota de la seminar să fie minim 5;

O condiție pentru evaluare finală este prezența la activități de 75%;

Pentru promovarea disciplinei este nevoie ca nota finală să fie minim 5.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2019	Conf. dr. Daniela JEDER <i>D. J. J. J.</i>	Conf. dr. Daniela JEDER <i>D. J. J. J.</i>

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
<i>20.09.2019</i>	<i>[Signature]</i>

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
	<i>[Signature]</i>